

**Міністерство освіти і науки України
Херсонський державний педагогічний університет
Кафедра зарубіжної літератури**

**Вивчення
історії зарубіжної літератури
XX століття
у педагогічному університеті**

Навчально-методичний посібник

Херсон - 2010

Нев'ярович Н. Вивчення історії зарубіжної літератури ХХ століття у педагогічному університеті: Навчально-методичний посібник. 2-е вид. – Херсон, 2010. – 32 с.

Укладач - кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри історії світової літератури та культури ХДПУ
Нев'ярович Наталія Юріївна

Рецензенти – кандидат філологічних наук,
доцент А. Висоцький

кандидат філологічних наук,
доцент І. Немченко

Навчально-методичний посібник
обговорено на засіданні кафедри.
Протокол № 5 від 23. 05. 2000

Схвалено навчально-методичною
радою університету
Протокол № 3 від 26. 06. 2000

Рекомендовано до видання
Вченою радою Херсонського
Державного педагогічного університету
Протокол № 7 від 3. 07. 2000

Н. Нев'ярович. ХДПУ, Херсон, 2000.

Вступне слово

Систематичне вивчення історії світової літератури від античності до сучасності завершується курсом “Історія зарубіжної літератури ХХ століття”, хронологічні межі якого охоплюють період з 1910 по 1990 рік. Своєрідність цього курсу полягає у тому, що предметом вивчення є історико-літературний процес, що вже пройшов етап естетичного осмислення, і такий, що тільки потребує глибокого розуміння. Структура курсу будується на виділенні двох періодів літературного процесу ХХ століття, що розглядаються у взаємозв’язку та цілісності. Перший охоплює період з 1910 по 1945 рік, другий припадає на другу половину нашого століття, а саме кінець 40-х – 90-і роки.

Концепція курсу ґрунтується на відтворенні соціокультурного та історико-літературного контексту ХХ століття, вивчення літературного процесу спирається перш за все на художні та загальнолюдські моральні цінності і здійснюється через категорії традицій і новаторства. Аналіз літературного процесу ХХ століття ведеться з урахуванням впливу соціальних катаклізмів епохи на художнє мислення письменників, у широкому контексті явищ мистецтва та культури. В основу курсу покладено ідею про поліестетичний характер сучасного літературного процесу, тому особливої уваги надається численним авангардистським течіям, розвитку традиційних напрямів, еволюції критичного реалізму в нових умовах; простежується процес становлення сучасної “класичної”, “елітарної” та “масової” літератури.

Перший період розглядається як етап формування нового художнього мислення, що знаходить своє втілення в модернізмі. Значної уваги надається багатомірності форм та проявів модернізму в літературі, проблемам генезису та еволюції цього явища, виявленню типологічних зв’язків з творами як сучасності, так і попередніх епох, дослідженню загальних закономірностей та національної специфіки. Серед персоналій модерністської літератури - М. Пруст, Ф. Кафка, Дж. Джойс, В. Вульф, Т. С. Еліот та ін. Разом з тим не менш серйозної уваги приділяється альтернативним напрямам літератури, розвитку усталених художніх систем. Реалістичний напрям в літературі ХХ століття представлений творчістю Г. Уеллса, Б. Шоу, Дж. Голсуорсі, Т. Манна, Е. Хемінгвея, Е. М. Ремарка.

Другий період звертається до літературного процесу “постіндустріального” суспільства, де значна увага приділяється проблемам постмодернізму, зокрема у творчості таких письменників, як У. Еко, Х. Л. Борхес, Дж. Фаулз, Х. Кортасар, Дж. Барт та ін. Провідною рисою літератури другої половини ХХ століття є зникнення чітких меж між науковим та художнім пізнанням, тож особливе місце посідають проблеми взаємодії літератури та науки, філософії, політики; проблеми мистецтва у добу НТР, митця і суспільства, особистості та натовпу. Нових ознак набуває жанрова палітра літератури. Ці проблеми потребують звернення до творчості Г. Гріна, А. Мердок, Г. Белля, В. Голдінга, Дж. Апдайка, С. Беллоу, Я. Кавабата, Г. Гарсія Маркеса.

Зміст та тематика практичних занять визначені концепцією лекційного курсу, практичними потребами шкільної практики і узгоджені з нині діючими програмами для середніх навчальних закладів. Головною метою практичних занять є поглиблений

аналіз твору, проникнення у його художній світ, осягнення його естетичних цінностей. Тому найголовним є уважне читання та аналіз художнього тексту. Посібник має стати помічником у підготовці до практичних та самостійних занять з курсу; засобом самоконтролю та підготовки до іспитів, а також визначення напрямів індивідуальної науково-дослідницької роботи з проблем зарубіжної літератури ХХ століття.

Тематика лекційного курсу і семінарських занять розрахована на два семестри навчання (8, 10 семестри) на спеціальності “ПМСО. Англійська мова і література”, а також може використовуватися на інших філологічних спеціальностях.

Матеріали посібника розроблялися з урахуванням раніш опублікованих рекомендацій, поданих у програмах та навчальних посібниках:

програми з історії зарубіжної літератури ХХ століття за спеціальністю “Русский язык и литература” (Сост. А. Л. Спектор). – М., 1986;

програми курсу “История зарубежной литературы ХХ века”. (Сост. Л. Г. Андреев). – М., 1994;

програми “История зарубежной литературы” за спеціальністю “Філологія” (Отв. ред. В. А. Луков). – М., 1999;

“Практические занятия по зарубежной литературе” (Под ред. Н. П. Михальской и Б. И. Пуришева). – М., 1981;

“Зарубежная литература ХХ века: Практикум” (Под ред. Н. П. Михальской). – М., 1999;

“Зарубежная литература. ХХ век: Учеб. пособие” (Сост. Н. С. Гребенникова). – М., 1999;

програм з зарубіжної літератури для середніх навчальних закладів України.*

Навчально-методичний посібник містить тематику лекційного курсу, плани та матеріали до семінарських занять, тематику рефератів до провідних тем курсу, список художньої та критичної літератури, термінологічний мінімум, питання для самоконтролю. Особливої уваги надано тим темам, що увійшли до шкільної програми.

* Програми для середньої загальноосвітньої школи з українською мовою навчання. Зарубіжна література. 5-11 класи /За ред. Наливайка Д. С. – К.: “Перун”, 1998.

Программы для средних общеобразовательных школ с русским языком обучения. Литература / Сост. Симакова Л. А. и др. – К.: «Перун», 1996.

Програми для спеціалізованих шкіл з поглибленим вивченням іноземної мови. Література Англії та США. Країнознавство. 10-11 класи. – К.: «Перун», 1996.

Програми середньої загальноосвітньої школи з поглибленим вивченням іноземної мови. Література Німеччини. Література Швейцарії. Література Австрії. Країнознавство. – К.: «Освіта», 1995.

Тематика лекційного курсу “Історія зарубіжної літератури ХХ століття”

Тема 1

ХХ століття як літературна епоха, глибинний переворот в естетиці й художній практиці. Формування нових принципів і структур художнього мислення. Основні етапи та тенденції розвитку. Модернізм і реалізм. Естетична дискусія. Широкий спектр художніх програм, пошуків, прагнень, нових літературних течій.

Тема 2

Основні напрями у літературі першої половини ХХ століття. Модернізм. Рання модернізм та декаданс. Основні течії модернізму: імажизм, футуризм, експресіонізм, дадаїзм, сюрреалізм. Світоглядні й естетичні орієнтації (вплив новітньої філософської думки: “філософія життя”, інтуїтивізм тощо).

Тема 3

Реалізм ХХ століття: збагачення традицій. Особливості реалістичного роману першої половини ХХ ст. Жанрові різновиди реалістичного роману ХХ ст. Соціально-філософські попередження у романі-антиутопії ХХ ст. /О. Хакслі “Чудовий дивний світ”, Дж. Орвелл “1984”/. Тема “втраченої генерації” у літературі першої половини ХХ століття як відображення подій першої світової війни /Е. М. Ремарк “На західному фронті без змін”, Е. Хемінгвей “Фієста”, Р. Олдінгтон “Смерть героя” та ін./ Сімейний роман /Д. Голсуорсі “Сага про Форсайтів”, Р. Мартен дю Гар “Сім’я Тібо” /.

Тема 4

Французька література першої половини ХХ століття. Французька література між двома світовими війнами. Модерністський роман А. Жида. Реалістичні та модерністські тенденції у прозі Ж. Гріна, П. Клоделя, Ж. Бернаноса, А. Мальро. Моральна проблематика у творчості Ф. Моріака. Французький реалістичний роман /А. Барбюс, А. Моруа, Р. Роллан/. Поезія 20-30-х рр. Поезія Г. Аполлінера, Л. Арагона та П. Елюара. Сюрреалізм.

Тема 5

Французький модерністський роман. Творчість М. Пруста. Роль Пруста у створенні сучасного модерністського роману. Цикл романів “У пошуках втраченого часу” як “суб’єктивна епопея”. Ускладнений психологізм, “потік свідомості”. Тема асоціативної пам’яті у романі “На Сванову сторону”. “Кохання Свана” у структурі епопеї. Новаторські художні засоби у творчості М. Пруста. Вплив Пруста на розвиток психологічної прози ХХ століття.

Тема 6

Література французького руху Опору. Участь письменників Франції в антифашистській боротьбі. Література руху Опору. Своєрідність творчості А. де Сент-Екзюпері. Гуманістичні ідеї письменника у повістях “Нічний політ”, “Земля людей”, “Воєнний льотчик”. Філософсько-естетичний синтез ідей письменника у казці “Маленький принц”. Вплив світогляду Сент-Екзюпері на сучасну гуманітарну культуру.

Тема 7

Французький екзистенціалізм. Творчість Ж.П. Сартра і А. Камю. Теоретичні концепції та їх втілення у драмі Сартра “Мухи”, у повісті Камю “Сторонній”. Загальна

характеристика “театру абсурду” / Е. Іонеско “Голомоза співачка”, С. Беккет “Очікуючи на Годо”/. Естетика “нонсенсу”. Новаторські художні засоби та самотність сценографії.

Тема 8

Література Англії початку ХХ ст. Критичний реалізм. Розвиток нової демократичної літератури /Р. Кіплінг, Б. Шоу, Г. Уеллс, Дж. Голсуорсі та ін./ Творчість Голсуорсі у ХХ ст. (трилогія “Сага про Форсайтів”, трилогія “Сучасна комедія”). Продовження традицій Свіфта у творах Уеллса пізнього періоду (“Містер Блетсуорсі на острові Ремпол”, “Травець у крокет”); теоретичні роботи (“Сфера роману”, “Сучасний роман”). Біографія та творчість Б. Шоу. Огляд пізнього періоду творчості. П’єси “Дім, де розбиваються серця”, “Гірко, зате правда”. Публіцистична книга “Політичний довідник для всіх”. Новаторство Шоу-драматурга.

Тема 9

Розвиток модерністської прози в Англії першої половини ХХ ст. Життя та творчість Дж. Джойса. Основні періоди творчості. Еволюція естетичних поглядів. Художні засади сучасного модерністського роману у творчості Джойса /” Портрет художника у юності”, “Улісс”, “Поминки по Фіннегану”/. Психологічне есе “Джакомо”. “Потік свідомості”, цитатне мислення, асоціативні образи у прозі Джойса.

Тема 10

Творчість видатних англійських прозаїків у період 1917-1945 рр. Д. Г. Лоуренс – новатор англійської літератури. Роман “Коханець леді Чаттерлей”. Естетика “моменту існування” у творчості В. Вульф. Романи “Місіс Деловой”, “Хвилі”, “На маяк”. Психологічний роман-джаз Р. Олдінгтона про “втрачену генерацію” “Смерть героя”. Сатирична спрямованість роману-антиутопії О. Хакслі “Чудовий новий світ”. П

Тема 11

Американська література першої половини ХХ століття. Основні тенденції розвитку літературного процесу. Основна тематика літературних творів: доля простого трудівника, проблема кольорового населення та іммігрантів у США. Творчість Теодора Драйзера. ”Трилогія бажання” – “Фінансист”, “Титан”, “Стоїк”. “Американська трагедія”. Публіцистичні твори “Трагічна Америка”, “Життя, мистецтво і Америка”.. Реалістичні та романтичні тенденції творчості Дж. Лондона. Трагедія митця у романі “Мартін Іден”. Творчість Ф. С. Фіцджеральда. Відображення “добі джазу” в романі “Ніч ніжна”. Художні пошуки Т. Вульфа, Дж. Дос-Пассоса. Поезія Е. Паунда.

Тема 12

Реалістичний роман Америки. Триумверат Нобелівських лауреатів. Творчість У. Фолкнера. Біографія і творчий шлях. Романи “Сарторіс”, “Сільце”, “Місто”, “Світло у серпні”. Життєвий і творчий шлях Е. Хемінгвея. Романи “Прощавай, зброе!”, “По кому б’є дзвін”, повість “Старий і море”. Особливості мови й стилю Хемінгвея. Огляд творчості Дж. Стейнбека: романи “Трона гніву”, “Зима тривоги нашої”; повісті “Консервний ряд”, “Перлина” та ін.

Тема 13

Реалістична традиція в німецькій літературі ХХ століття. Традиції і новаторство, філософічність прози та особливості німецького роману. Т. Манн – засновник інтелектуального роману /”Чарівна гора”/. Тема мистецтва та місця митця в суспільстві у новелах “Тоніо Крєгер”, “Смерть у Венеції”. Філософія і музика в романі

“Доктор Фаустус”. Міфологема Фауста. Історична тематика в творчості Л. Фейхтвангера /”Потворна герцогиня”, “Гойя”/. Творчість Е. М. Ремарка та ін.

Тема 14

Модерністська проза Ф. Кафки. Своєрідність світосприйняття Ф. Кафки. Експресіонізм як художня основа літературного методу Кафки. Проблема відчуження у повісті “Перевтілення”. Особливості композиції твору – відсутність традиційних сюжетних компонентів, побудова на основі принципу “маячного сну”. Фантастичні та побутові елементи у творах письменника. Метафоричний характер романів “Процес”, “Замок”. Філософський характер притч “Пасажири залізниці”, “Дерева” та ін. Твори Кафки у перекладах Є. Поповича, І. Кошевілець.

Тема 15

“Епічний театр” Б. Брехта. Суспільна та театральна діяльність Брехта. Брехт – прозаїк, поет-лірик, теоретик літератури, основоположник “епічної драми”. Визначні твори драматурга “Матінка Кураж та її діти”, “Кавказьке крейдове коло”, “Життя Галілея”, “Тригрошова опера”. Новаторська сценографія Брехта.

Тема 16

Чеська література першої половини ХХ століття. Сатирична спрямованість творчості Я. Гашека. Художня своєрідність стилю роману “Пригоди бравого вояка Швейка”. Народність роману. Огляд творчості К. Чапека. Філософський сенс п’єс “R.U.R.”, “Біла хвороба” та ін. “Війна із саламандрами” – роман-попередження напередодні Другої світової війни.

Тема 17

Основні тенденції розвитку літературного процесу другої половини ХХ століття. Екзистенціальні мотиви в літературі другої половини ХХ ст. Вплив Другої світової війни, політики “залізної завіси”, засад постіндустріального суспільства, НТР та інформаційного буму на художню творчість письменників Європи. Формування засад постмодернізму. Теоретики постмодернізму. “Новий роман”. “Новий новий роман”. Теми та проблеми суспільства та особистості в літературі напередодні третього тисячоліття. Нові імена.

Тема 18

Література Франції після Другої світової війни. Загальна характеристика “нового роману” /Н. Саррот, А. Роб-Гріє/. Інтелектуальна драма Ж. Ануїя /”Антигона”, “Жайворонок”/. Розвиток традицій Бальзака і Золя у творчості М. Дрюона /”Кінець людей”/ та Е. Базена /”Сім’я Резо”/. Французький реалістичний роман на новому етапі розвитку. Тема молоді в літературі. Проблема студентського життя у романі Р. Мерля “За склом”. Критика “суспільства споживання” від “Нейлонового віку” Е. Тріоле до “Чудових картинок” С. де Бовуар. Психологічний роман Ф. Саган /”Здрастуй, суме!””, “Чи полюбляєте Ви Брамса?”, “Трохи сонця у холодній воді”/.

Тема 19

Основні тенденції у сучасній французькій літературі 70-90 рр. Французька поезія на сучасному етапі: особливості форми та стилю. Філософські романи Е. Веркора. Історичний роман П. Шаброля. Література 70-90-х рр.: творчість П. Модіано, М. Турньє, Б. Клавеля, М. Дюрас та ін. – загальний огляд. Постмодернізм. Теоретичні роботи Р. Барта, М. Фуко, Ж. Деріда. Масова література.

Тема 20

Американська повоєнна драма. Роль театру в громадському житті США післявоєнного періоду. Театр традиційного та авангардистського напрямів. Історія виникнення та розвитку театру в США (1890). Театр “Провіншіалтаун” (1916) і закладені ним традиції американського сценічного мистецтва. Видатні драматурги та діячі американського театру: Дж. К. Кук, Л. Гаспелл, Дж. Рід, Ю. О’Ніл, Л. Хеллман, А. Міллер, У. Сароян, Т. Уільямс. Аналіз творчості Т. Уільямса / п’єси ”Трамвай бажання”, “Скляний звіринець” та ін./.

Тема 21

Поезія США другої половини ХХ століття. Огляд творчості видатних американських поетів. Р. Форст / збірки “Прощання з юністю”, “На північ від Бостона”, “Між горами” та ін./, К. Сендберг /продовження традицій У. Уйтмена у визначних творах “Туман”, “Вибір”, “Мед і сіль” та ін./, Л. Х’юз /вплив негритянського фольклору на творчість. “Звичаї білих”, “Нова пісня”, “Шекспір у Гарлемі”, “Пантера і хлист”/. Перекладачі М. Зенкевич, А. Кушнер, І. Кашкін та ін.

Тема 22

Проза США після 1945 р. Провідні теми демократичної літератури США: духовне самовизначення особистості; боротьба проти расизму, самовдоволення, лицемірства, душевної черствості (Р. Уоррен “Уся королівська рать”, Д. Селінджер “Над прірвою у житі”, Харпер Лі “Убити пересмішника”, Т. Капоте “Голоси трави”. “Звичайне вбивство”, У. Стейрон , Т. Маккрот “Свідок часу” та ін.).Творчість Дж. Апдайка. Міфологізм роману “Кентавр”.

Тема 23

Провідні тенденції в новітній літературі США. Популярність наукової фантастики, політичного детективу і короткого соціально-психологічного оповідання, історико-біографічного роману. Г. Відал “Лінкольн” (1984), “1876 рік” (1986) . Антифашистська і антивоєнна теми у творчості американських письменників. К. Воннегут роман “Бойня № 5”(1982). Література про Другу світові війну. Г. Вук. “Війна і пам’ять” (1976). Різноманітність тем, сюжетів, жанрів в американській реалістичній літературі. Традиціоналізм і новаторство. Дж. Хеллер “Щось трапилось” (1978), Дж. Джонс “Тільки поклич” (1978), У. Стайрон “Софі робить вибір” (1979) та ін.

Тема 24

Тема “непереборного минулого” у літературі повоєнної Німеччини. Тема зраженої молодості у творчості В. Борхерта /”Кухонний годинник”, ”Хліб”/, Е. М. Ремарка /“Триумфальна арка”, “Час жити і час вмирати”/, В. Кеппена /”Смерть у Римі”/. Г. Белль – класик повоєнної німецької літератури. Розкриття теми трагічної вини німецького народу за злочини фашизму у творах “Подорожній, коли ти прийдеш у Спа...”, “Де ти був, Адаме?”. Тема розореної домівки у романах “Дім без господаря”, “Очима клоуна” та ін.

Тема 25

Література Швейцарії ХХ століття. Філософський характер романів Г. Гессе “Гра у бісер”, “Степовий вовк”. Повість “Під колесами” – критика системи виховання у кайзерівській Німеччині. Переклади Є. Поповича, Л. Костенко. Тема самовідчуження людини у творах Макса Фрїша “Тихоня”, ”Номо Faber”. Новаторський характер драматургії Ф. Дюрренматта. “Візит старої дами”, “Суддя та його кат”, “Фізики” та ін.

Тема 26

Англійська історична проза 50-70-рр. Популярність історичного роману. Традиції В. Скотта у сучасній англійській літературі. Літтон Стрейчі – творець історико-біографічного роману. Теоретичні та художні принципи Л. Стрейчі /"Королева Вікторія", "Єлизавета і Ессекс"/. Романи Р. Рейвз "Мільтон", ділогія "Я Клавдій", "Клавдій – Бог". Історичний роман Джека Ліндсея. /Трилогія "1649. Роман про один рік", "Люди сорок восьмого року", "Вогнища в Смітфілді"/.

Тема 27

Огляд літератури Великобританії 60-70-х рр. Творчість Г. Гріна. Антиколоніальний роман "Тихий американець". Художні здобутки жанру роману у творчості А.Дж. Кроніна /"Замок Броуді", "Цитадель"/. Антифашистські романи Дж. Олдріджа /"Справа честі", "Морський орел", "Дипломат"/ та ін. "Робітнича тема", рух "тінейджерів". Загальна характеристика творчості Д. Сторна, Ч. П. Сноу, І. Во. А. Мердок та її роман "Чорний принц". Символіка назви роману. Біографія і творчість письменника. У. Голдінга. Тема моральної свідомості підлітків у романі "Володар мух".

Тема 28

Драматургія Англії 60-80-х років. Послаблення інтересу до театру (50-ті рр.). Відродження соціальної драми. П'єси Дж. Осборна. Відчуження людини від суспільства, драма самотності – головна тема драматургії "нової хвилі" Ш. Делені "Смак меду", Д. Адрен "Танок сержанта Макгрейва", Р. Болт "Квітуца вишня", "Тигр і кінь", "Людина на всі часи". Іронія як сюжетотвірний стильовий прийом. Реалістична проблемна драматургія (Д. Осборн, Р. Болт, А. Уескер). Абсурдистська драма і театр (Г. Пітер, Н. Сімпсон).

Тема 29

Традиції народної естетики у творах сучасної японської літератури. Я. Кавабата – класик японської літератури ХХ ст., виразник "суті японського образу мислення". Визначні твори: "Тисяча журавлів", "Країна снігу". Есе "Красою Японії народжений". К.Абе – майстер сучасного роману-притчі /"Жінка у пісках"/. Огляд творчості К. Ое та Р. Акутагава.

Тема 30

Література країн Латинської Америки. Своєрідність художніх традицій. Відображення у тематиці та образній системі етнічного змішання місцевого індіанського населення з прийшлим європейським та африканським. Глибинна соціальна спрямованість, критичний пафос, розмаїття художніх прийомів у творах кубинця А. Карпент'єра, гватемальця А. Астуріаса, колумбійця Г. Гарсія Маркеса, бразильця Дж. Амаду, чилійського поета П. Неруди, аргентинця Х. Л. Борхеса, Х. Кортасара.

Плани та методичні матеріали до семінарських занять

Семінарське заняття №1

Тема: “Основні тенденції розвитку зарубіжної літератури першої половини ХХ століття”

1. Криза раціональності у мистецтві кінця ХІХ століття. Інтуїтивізм та його вплив на розвиток літератури модернізму (ідеї А. Бергсона, Ф. Ніцше, З. Фрейда та ін.). Виникнення та сутність “декадансу” як літературного явища.
2. Поняття про модернізм та авангардизм у літературі та мистецтві кінця ХІХ- початку ХХ століття; естетичні, філософські та соціальні передумови їх розвитку.
3. Характеристика основних течій модернізму в літературі та мистецтві (естетична концепція, основні маніфести, представники, визначні твори, художні особливості).
4. Реалізм ХХ століття: традиційні та новаторські риси.

Література

1. Борецький М. І. Світова література: естетичні шукання, художні відкриття // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. – 1997. - № 5-6.
2. Затонський Д. В. Про модернізм та модерністів. – К., 1972.
3. Называть вещи своими именами: Программные выступления мастеров западноевропейской литературы ХХ века. – М., 1986.
4. Наливайко Д. С. Про співвідношення ”декадансу”, “модернізму”, ”авангардизму” // Слово і час. – 1997. - № 11-12.

Теми рефератів

1. Література в контексті культури і цивілізації ХХ століття.
2. Модернізм і класика ХІХ століття.
3. Художнє переплетення категорій простору й часу в літературі ХХ століття.

Семінарське заняття № 2

Тема: “Естетичні пошуки та відкриття у поезії початку ХХ ст.”

1. Французький символізм та його вплив на поезію ХХ століття. (П. Верлен та А. Рембо).
2. Творчість Гійома Аполлінера. Своєрідність творчої манери поета, пошук нових засобів художнього самовираження. Збірка “Каліграми”.
3. Художні відкриття “срібної доби” російської поезії:
 - Особливості поезики символістів (Д. Мережковський, В. Брюсов, І. Анненський). Основні мотиви і провідні символи у творах О. Блока.
 - Нові естетичні ідеали в поезії акмеїстів (М. Гумільов, О. Мандельштам). Тема любові у поезії А. Ахматової.
 - Епатаж у поезиці футуристів. Своєрідність російського футуризму (В. Хлебніков, В. Маяковський). Рання лірика Маяковського.
 - Поети поза літературними угрупованнями (В. Ходасевич, М. Волошин). Провідні теми лірики М. Цветаєвої.

Література

1. Аполлінер Гійом. Поезії / З фр. переклад М. Лукаша, вступна ст. Д. Наливайка. – К. 1984.

2. Бавин С., Семибратова И. Судьбы поэтов серебряного века: Библиогр. очерки. – М., 1993.
3. Балашова Т. В. Французская поэзия XX в.. – М., 1982.
4. Рапацкая Л.А. Искусство «серебряного века». – М., 1986.

Теми рефератів

1. Пушкін і Блок в творчості М. Цветаєвої.
2. Патріотичний пафос лірики А. Ахматової.
3. Філософська думка В. Соловйова і поезія О. Блока.

Семінарське заняття № 3

Тема: “Потік свідомості” у літературі першої половини XX століття. Творчість Дж. Джойса”

1. Значення терміну ”потік свідомості” у психології та філософії У. Джемса.
2. ”Потік свідомості” як засіб зображення психіки людини у літературі першої половини XX століття (Дж. Джойс, М. Пруст, В. Вулф та ін.)
3. Життєвий та творчий шлях Дж. Джойса. Еволюція творчого методу: від реалізму (“Дублінці”) до модернізму (“Улісс”, “Поминки за Фіннеганом”).
4. Ознаки “потіку свідомості” в психологічному есе “Джакомо”. Особливості вивчення твору у 11-му класі середньої школи.

Література

1. Джойс Джеймс. Улісс. – Иностранная литература. – 1989. - № 1 – 12. – (Вступление Д. С. Лихачева. Комментарии Е. Гениевой).
2. Джойс Дж. Джакомо // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. – 1998. - № 5.
3. Жантєєва Г. Д. Джеймс Джойс. – М.: Высшая школа, 1967.
4. Шахова К. О. Джеймс Джойс // Література Англії XX століття. – К., 1993.

Теми рефератів

1. Міф і дійсність у творчості Дж. Джойса
2. Шекспірівські алюзії в есе Дж. Джойса “Джакомо”.
3. Інтертекстуальні образи в романі Дж. Джойса “Улісс”.

Семінарське заняття № 4

Тема: “Творчість Марселя Пруста”

1. Життя і творчість М. Пруста.
2. Естетичні погляди письменника .Літературно-критичні статті: “Передмова до книги “Супротив Сент-Бева”, есе “Поет і романіст”, “Про смак”,
3. Новаторський характер роману М. Пруста “У пошуках втраченого часу”:
 - Відносність категорій часу та простору (своєрідність хронотопу, симультанність подій та почуттів у романі)
 - Своєрідність трактування любовної тематики (“Любов Свана”)
 - “Потік свідомості” як прийом, як спосіб відтворення дійсності, як жанровий різновид модерністського роману М. Пруста.
4. Вивчення творчості М. Пруста у 11 класі середньої школи.

Література

1. Андреев Л. Г. Марсель Пруст. – М., 1968.
2. Дудова Л. В., Михальская Н. П., Трыков В. П. Модернизм в зарубежной литературе. – М., 1998. - С. 150-177.
3. Мамардашвили М. Лекции о Прусте: психологическая типология пути. – М., 1995.
4. Сучков Б. Л. Лики времени. – М., 1976. – Т. 2. – С. 71-79.
5. Тадье Ж.-І. Хроніка життя й творчості Марселя Пруста // Всесвіт. – 1996. - № 11-12.

Теми рефератів

1. М. Пруст і О. де Бальзак.
2. Імпресіонізм прози М. Пруста.
3. Категорія часу у художньому світі М. Пруста.

Семінарське заняття № 5

Тема: “Модерністська проза Франца Кафки”

1. Основні факти біографії та творчості письменника. Своєрідність світосприйняття Франца Кафки.
2. Естетичні погляди письменника та проблема його творчого методу .
3. Жанрова своєрідність творчості Ф.Кафки :
 - Жанр притчі у творчості Кафки (“Пасажири залізниці”, “Крук”, “Дерева”).
 - Особливості модерністської новели (“Перевтілення”, “Вирок”).
 - Роман-притча Кафки (“Замок”, “Процес”).
4. Художні особливості стилю Кафки (прийом «відчуження», експресивність, образи-конструкції, образи-маски стану відчуженої душі, фантазмагорія, абсурд, психологічна та побутова деталь тощо).
5. Вивчення творчості Ф. Кафки у 11 класі середньої школи.

Література

1. Днепров В. Метафорический роман Франца Кафки // Днепров В. Идеи времени и формы времени . – Л., 1980.
2. Затонський В. Д. Франц Кафка // Всесвіт. - 1993. - № 7.
3. Карельский А. Лекция о творчестве Кафки // Иностранная литература. – 1995. - № 8. – С. 241-248.
4. Набоков В. Франц Кафка // Всесвіт. - 1993. - № 3/4.
5. Сучков Б. Франц Кафка // Сучков Б. Л. Собр. Соч.: В 3-х т.. - М., 1985. - Т. 2.

Теми рефератів

1. Образ “маленької людини” у творчості М. Гоголя та Ф. Кафки.
2. Особливості жанру новели у творчості Ф. Кафки.
3. Притчі Ф. Кафки: Модель світу та людини.

Семінарське заняття № 6

Тема: “Тема “втраченої генерації” у європейській літературі першої половини ХХ століття. Творчість Е.М. Ремарка”

1. Тема “втраченої генерації” у світовій літературі Р. Олдінгтон, Е. М. Ремарк, У. Фолкнер, Ф. С. Фіцджеральд, Дж. Дос Пассос, Е. Хемінгвей та ін.)
2. Життя та творчість Ремарка. Автобіографічний характер його прози.

3. Зображення процесу формування людини “втраченої генерації” у романі “На Західному фронті без змін”.
4. Особливості світосприйняття ремарківського героя (за романом “Три товарища”): минуле, сучасне й майбутнє у житті героїв, своєрідність характеру та ставлення до людей, моральна позиція.
5. Композиційні та стилістичні особливості творів Ремарка, їх обумовленість проблематикою та авторською позицією.

Література

1. Дмитриев А. О юморе и оптимизме во что бы то ни стало // Вопросы литературы. – 1963. - № 6.
2. Затонський Д. Шляхи переоцінок // Всесвіт. – 1960.- № 5.
3. Иванов А. //Ремарк Э.М. На Западном фронте без перемен. Три товарища. – М., 1992.
4. Лейтес Н.С. Немецкий роман 1918-1945 годов. – Пермь, 1975.
5. Фрадкин И. Ремарк и споры о нем // Вопросы литературы. – 1963. - № 1.

Теми рефератів

1. Особливості ремарківського героя.
2. Психологізм прози Ремарка.
3. Антифашистський пафос романів Е. М.Ремарка.

Семінарське заняття № 7

Тема: “Антивоєнний пафос творчості Е. Хемінгвея”

1. Перша світова війна у творчості Хемінгвея. Е. Хемінгвей про походження терміну “втрачена генерація” (За романом “Свято, що завжди з тобою”, частина “Втрачена генерація”).
2. Кодекс честі хемінгвеївського героя (за романом “І сходить сонце”). Художнє значення образів фієсти, кориди, матадору.
3. Протест проти війни у романі “Прощавай, зброе!”
4. Особливості стилю Е. Хемінгвея (телеграфний стиль, принцип “айсбергу”, лаконізм, драматизм діалогу, психологічний пейзаж, ключове слово, внутрішній монолог; конкретність деталі, правдивість зображення людської поведінки, сповідальний характер оповіді).

Література

1. Анастасьев Н. Творчество Эрнеста Хемингуэя. – М., 1981.
2. Грибанов Б. Э. Хемингуэй: герой и время. – М., 1980.
3. Кашкин И. Э.Хемингуэй. – М., 1966.
4. Лидский Ю. Я. Творчество Э. Хемингуэя К., – 1978.
5. Толмачев В. М. “Потерянное поколение” и творчество и творчество Э. Хемингуэя //Зарубежная литература XX века. М., 1996.

Теми рефератів

1. Мотив нездоланності у творчості Хемінгвея.
2. Своєрідність стилю Хемінгвея.
3. Антивоєнна тема у оповіданнях Е. Хемінгвея.

Семінарське заняття № 8

Тема: “Новелістика Е. Хемінгвея”

1. Жанр новели у творчості Е. Хемінгвея: традиції та новаторство.
2. Тема митця та його призначення у новелі “Сніги Кіліманджаро”. Особливості новаторської форми твору.
3. Психологічна новела “Кішка під дощем”. Значення ключових слів у творі.
4. Філософська притча “Старий і море” як художнє узагальнення поглядів письменника на людину і світ. Символічний та реалістичний сенс образів повісті.
5. Вивчення новели Е. Хемінгвея “Старий і море” у середній школі.

Література

1. Аллен У. Литература США в 20-е годы // Аллен У. Традиция и мечта. М., 1970.
2. Анастасьев Н. Творчество Эрнеста Хемингуэя. – М., 1981.
3. Гайсмар М. Американские современники. – М., 1976.
4. Грибанов Б. Э. Хемингуэй: герой и время. – М., 1980.
5. Кашкин И. Э. Хемингуэй. – М., 1966.
6. Лидский Ю. Я. Творчество Э. Хемингуэя. - К., 1978.

Теми рефератів

1. Море та рибалка у житті та творчості Хемінгвея.
2. Символічне та реалістичне у притчі Хемінгвея “Старий і море”.
3. Філософська насиченість прози Хемінгвея.

Семінарське заняття № 9

Тема: “ Філософська казка А. де Сент-Екзюпері “Маленький принц”

1. А. де Сент-Екзюпері – письменник і льотчик. Героїчна біографія митця.
2. Огляд основних творів А. де Сент-Екзюпері: тематика, проблематика, художня своєрідність сповідальний характер прози, особливості ліричного героя. Місце казки “Маленький принц” у творчості письменника.
3. Основна тематика та проблематика казки. Проблема жанру. Автобіографічний характер розповіді. Філософсько-етичний характер конфлікту: перетинання вічного і перехідного, життя і смерті, любові, і сенсу життя. Теми відповідальності людини, істинних та примарних цінностей.
4. Система образів у казці. Прийоми створення персонажів.
5. Художня своєрідність казки:
 - Особливості композиції.
 - Роль символіки та алегорії.
 - Паралелі та ремінісценції.
 - Роль і місце малюнків.
6. Гуманістичне звучання казки, її оптимізм; зв’язок із сучасністю. Причини популярності серед дітей та дорослих.

Література

1. Буковская А. Сент-Экзюпері, или Парадоксы гуманизма. – М., 1983.
2. Ваксмахер М. Французская литература наших дней. – М., 1967. - С.30-67.
3. Мижо М. Сент-Экзюпері. – М., 1963.
4. Невярович Н. Ю. Восхождение к Человеку. – Херсон, 1995. - 50с.

Теми рефератів

1. Традиції європейської літератури у казці Сент-Екзюпері “Маленький принц”.
2. Образ Маленького принца у сучасній гуманітарній культурі.
3. Морально-естетичні погляди А. де Сент-Екзюпері та їх відображення у творчості.

Семінарське заняття № 10

Тема: “Мотив “Американської Мрії” у трагічному осмисленні письменників першої половини ХХ століття.

1. Постулат “Американської Мрії” у критичному осмисленні американських письменників-реалістів першої половини ХХ століття (Ф.С. Фіцджеральд, Т. Драйзер та ін.).
2. Крах ілюзій щодо “американської мрії” у романі Ф.С. Фіцджеральда “Великий Гетсбі”.
3. “Американська трагедія” як зворотній бік “Американської мрії” у творчості Т. Драйзера:
 - Родинні цінності Гриффітсів .
 - Переваги ідей матеріального статку та їх вплив на формування свідомості та мотивів вчинків юнака.
 - Сатиричне зображення судової системи, її зв’язок із політикою та ідеологією.
 - Сенс назви твору.
4. Вивчення творчості Т. Драйзера у середній школі.

Література

1. Батурич С.С. Драйзер. - М. : Мол.гвардия, 1975.
2. Засурский Я.Н. “Американская трагедия” Теодора Драйзера // Драйзер Т. Американская трагедия. - М., 1987.
3. Засурский Я.Н. Теодор Драйзер: Жизнь и творчество.- М., 1977.
4. Парчевская Б.М. Теодор Драйзер. Библиограф. Указатель. – М., 1976.
5. Hussman L. E. Dreiser and his fiction. Filadelphia, 1983.

Теми рефератів

1. Особливості реалістичного портрету у творчості Т. Драйзера.
2. Трагічна Америка у розповіді Т. Драйзера.
3. Еволюція образу Клайда Гриффітса у романі “Американська трагедія”.

Семінарське заняття №11

Тема: “Майбутнє та сучасність в антиутопіях Дж. Орвелла”

1. Утопія та антиутопія у англійській літературі: проблема жанру.
2. Витоки та соціальна практика ідеї тоталітаризму у романі Дж. Орвелла “1984”:
 - Основні риси альтернативного суспільства майбутнього у романі.
 - Ідеологічні принципи формування людини тоталітарної держави у соціальній практиці Океанії.
 - Квазімораль альтернативного суспільства.
 - Сенс протесту головних героїв роману О’Брайєна та Джулії.
 - Уроки трагедії, що сталася в Океанії.

3. Художня своєрідність роману: поліфонізм, публіцистичність, використання притчі, метафоричність, гіперболізація, елементи абсурду, мовні особливості “новоязу”, прийоми створення антиутопічної безвиході.
4. Антиутопічний характер сатиричної притчі Дж. Орвелла “Ферма тварин”.
5. Антиутопії Дж. Орвелла у середній школі.

Література

1. Зверев А. Зеркала антиутопий // Антиутопии XX века. – М., 1989.
2. Мосина В. Г. История «русского Оруэлла». – М., 1997.
3. Недошивин В. Можно ли погасить звезды? Проза отчаяния и надежды Джорджа Оруэлла // Оруэлл Д. Проза отчаяния и надежды. – Л., 1990.
4. Чаликова В. А. Размышления о «Скотном дворе» под названием «Встреча с Оруэллом» // Антиутопии XX века. – М., 1989.
5. Чертово колесо. Сборник научной фантастики: В 2-х т. - М, 1992.

Теми рефератів

1. Проблема виховання молоді в романі Дж. Орвелла “1984”.
2. Мова й свідомість у тоталітарній системі (за романом Дж. Орвелла “1984”).
3. Дж. Орвелл – літературний критик.

Семінарське заняття №12

Тема: “Творчість М. Булгакова”

1. Київ у житті та творчості М. Булгакова.
2. Жанрове розмаїття творчості Булгакова. Тематика та проблематика творів.
3. Проблема “письменник і влада” в житті та творчості майстра.
4. Ідейно-художня своєрідність роману “Майстер і Маргарита”;
 - Поліфонізм роману: основні шари роману; особливості хронотопу.
 - Система образів. Автобіографічний характер образу Майстра.
 - Проблематика роману: провини та каяття, нонконформізму, митця і мистецтва, кохання тощо.
 - Легенда про Ісшуа – ідейне ядро роману. Біблійні мотиви та їх трансформація.
 - Сатиричне зображення Москви 30-х
5. Традиції світової літератури в романі Булгакова “Майстер і Маргарита”.

Література

1. Боборыкин В. Г. Михаил Булгаков. – М., 1991.
2. Вулис А. З. Роман М. Булгакова “Мастер и Маргарита”. – М., 1991.
3. Соколов В. В. Роман М. Булгакова “Мастер и Маргарита”. – М., 1991.
4. Чудакова М. Жизнеописание Михаила Булгакова. – М., 1988.

Теми рефератів

1. Фауст и Воланд.
2. Біблійні мотиви в романі М. Булгакова “Майстер і Маргарита”.
3. Традиції російської сатири у творчості Булгакова.

Семінарське заняття №12

Тема: “ Поезія XX століття. Художній світ Томаса Стернза Еліота”

1. Основні тенденції розвитку поезії ХХ століття; видатні імена та твори.
2. Т.С. Еліот як теоретик і практик модерністської поезії ХХ століття.
3. Головні мотиви поезії Еліота.
4. Образи-символи спустошеності землі і сучасної людини в поемі “Порожні люди”.
5. Літературні та міфологічні ремінісценції у поемі “Спустошена земля” .
6. Особливості поетичного мовлення Еліота (“розбиті образи”, порушення логічних зв’язків між картинами поетичного світу поета, знівечених почуттів, метафоричність, символічність поезії).
7. Вивчення творчості Т.С. Еліота у середній школі.

Література

1. Павличко С. Поезія Т. Стернза Еліота // Всесвіт. – 1988. - № 9.
2. Соч.: Бесплодная земля. – М., 1971.
3. Мортон А. И. От Мэлори до Елиота. – М., 1970.
4. Маттисен Ф. И. Ответственность критики. – М., 1972.
5. Ионкис Г. Э. Английская поэзия XX века, 1917-1945. – М., 1980.

Теми рефератів

1. Еліот і імажисти.
2. Проблеми перекладу творчості Т. С. Еліота на українську та російську мови.
3. Принцип злиття різних видів мистецтва у поетиці Т. С. Еліота.

Семінарське заняття №13

Тема: “Новаторський характер драматургії ХХ століття. Інтелектуальна драма Б. Шоу”

2. Принципи новаторської драматургії Б. Шоу. Еволюція інтелектуальної драми у ХХ столітті.
3. Роль античного міфу у п’єсі “Пігмаліон”. Проблематика твору. Система образів. Сатиричне зображення англійського суспільства. Питання мови та культури.
4. Морально-філософська проблематика п’єси “Дім, де розбиваються серця”. Антивоєнний пафос твору.
5. Жанр політичної екстраваганці у творчості Шоу. Гостра політична проблематика та гротесковість образів у п’єсі “Гірко, зате правда”.
6. Художні прийоми за засоби Б. Шоу.

Література

1. Жукова А. Г. “Та, що я вирізьбив з мармуру...” Вивчення п’єси Б. Шоу “Пігмаліон з використанням опорних схем //Зарубіжна література в навчальних закладах. – 1997. - № 7.
2. Образцова А. Драматургический метод Бернарда Шоу. – М., 1965.
3. Пирсон Хескет. Бернард Шоу. – Ростов н/Д, 1997.
4. Понамарева Г.В. Пробудить в себе человека // Відродження. – 1994. - № 10-11.

Теми рефератів

1. Парадокс у системі художніх засобів Б. Шоу.
2. Сатиричний характер драматургії Б. Шоу.
3. Б. Шоу - літературний критик.

Семінарське заняття № 14

Тема: “Епічна драма” Б. Брехта”

1. Поняття про “нову драму”. Естетичні пошуки та відкриття драматургів-новаторів ХХ століття Б. Шоу, М. Метерлінка, Ю. О’Ніла, Т. Уільямса, Ф. Дюрренматта та ін.
2. Основні події життя та творчості Б. Брехта.
3. Теорія “епічного театру” Б. Брехта: концепція, основні положення, новаторська сценографія. Основні теоретичні роботи (“Про оперу”, “Про експериментальний театр”, “Малий органон для театру”, “Діалектика на театрі”).
4. Ідейно-художній аналіз п’єси Б. Брехта “Життя Галілея”. Проблема взаємин вченого та влади. Історико-культурні алюзії у творі.
5. Новаторський характер п’єси “Матінка Кураж та її діти”. Антимілітаристичне спрямування твору. Літературна основа твору.
6. Вивчення творчості Б. Брехта у середній школі.

Література

1. Ключев В. Г. Театрально-эстетические взгляды Брехта. Опыт эстетики Брехта. – М., 1966.
2. Райх Б. Ф. Брехт. Очерк творчества. - М., 1960.
3. Федоров А. А. Бертольд Брехт и современный театр // Федоров А.А. Зарубежная литература XIX – XX веков. Эстетика и художественное творчество. - М., 1989.
4. Шумахер Э. Жизнь Брехта. – М., 1988.

Теми рефератів

1. Хроніка тридцятирічної війни у Німеччині XVII століття Ганса Гриммельсгаузена як основа п’єси Б. Брехта “Матінка Кураж та її діти”.
2. Брехт – романіст.
3. Брехт і естетика експресіонізму.

Семінарське заняття №15 Драматургія другої половини ХХ століття

1. Видатні драматурги і діячі драматургії другої половини ХХ століття (Ю. О’Ніл, Т. Уільямс, А. Міллер; Ф. Дюрренматт; Дж. Осборн; С. Беккет, Е Іонеско та ін.)
2. Концепція “пластичного театру” Т. Уільямса та його характерні ознаки.
3. Ключові теми драматургії Т. Уільямса та їх втілення в п’єсі “Скляний звіринець”. Система образів. Символіка назви твору.
4. Тема гріха та спокути у п’єсі “Трамвай “Бажання”. Образ Бланш Дюбуа на сцені та в кіно.
5. Значення творчості Т. Уільямса для розвитку сучасної драматургії.

Література

1. Коренева М. М. Страсти по Теннеси Уильямсу // Проблемы литературы США XX века. – М., 1970.
2. Неделин В. Дорога жизни в драматургии // Теннеси Уильямс. Избранное. - М., 1999.
3. Хассан И. После 1954 года // Литературная история Соединенных Штатов Америки. - М., 1979.

Теми рефератів

1. Тема самотності людини в американській драматургії другої половини ХХ століття.

2. Гротескові образи в драматургії Ф. Дюрренматта.
3. Театр абсурду: філософсько-естетичні засади та своєрідність сценографії.

Семінарське заняття №16
Тема: “Творчість Дж. Селінджера”

1. Еволюція філософсько-естетичних поглядів та проблема творчого методу Селінджера.
2. Огляд творчості письменника:
 - Тематика збірки “Дев’ять оповідань”
 - Міф про сімейство Гласів як своєрідна квазібіографія письменника (“День бананової рибки”, “Тупташка-невдашка”, “У ялику”).
 - Мотив любові до ближнього та тема “диваків”, що живуть за цими законами, у повістях “Френні” та “Зуї”, “Вище крокви, будівничі”, “Сімор. Вступ”, “Шістнадцятий день Хепворта 1924 року”.
3. Ідейно-художній аналіз повісті “Над прірвою у житі”. Проблематика та основні мотиви твору. Образ Холдена Колфілда
4. Вивчення творчості Дж. Д. Селінджера у середній школі.

Література

1. Аксенов В. Непривычный американец // Иностран. лит. – 1966- -№6.- С. 262-264.
2. Владимов Г. Три дня из жизни Холдена // Новый мир. – 1961 - №2.- С.254-258.
3. Галинская И. Л. Философские и эстетические основы поэтики Дж. Д. Сэлинджера. – М., 1975. –108с.
4. Панова В.Ф. О романе Дж. Д. Сэлинджера “Над пропастью во ржи”// Панова В. Ф. Заметки литератора. – Л., 1972. – С. 89-100.

Теми рефератів

1. Інтерпретація образу Холдена Колфілда у сучасному літературознавстві” (за повістю Дж. Д. Селінджера “Над прірвою у житі”).
2. Теми самотності бунту та втечі в романі Селінджера “Над прірвою у житі”.
3. Філософська проблематика оповідань Дж. Д. Селінджера.

Семінарські заняття № 17
Тема: “Екзистенціалізм у французькій літературі ХХ століття”

1. Екзистенціалізм у філософії та естетиці ХХ століття: основні категорії та поняття. Ж.П. Сартр як засновник літератури екзистенціалізму .
2. Французький екзистенціалізм та філософська програма А. Камю у 30-40 роки ХХ століття: трактат “Міф про Сізіфа” та екзистенціальна концепція загального Абсурду.
3. Роман-притча А. Камю “Чума”.
 - Образ чуми як прояву абсурдності буття; багатозначність тлумачення образу у тексті.
 - Образ доктора Ріе як втілення авторської позиції: спосіб життя, ставлення до чуми, дієвий гуманізм, трагічний підтекст його світосприйняття.
 - Різні ставлення до чуми героїв твору, індивідуальні концепції людського життя.

- Метафоричний характер твору. Проблема жанру (роман-притча, роман-метафора, роман-хроніка, роман-міф ХХ століття)
4. Вивчення творчості письменників-екзистенціалістів у середній школі.

Література

1. Великовский С. И. В поисках утраченного смысла. – М., 1979.
2. Камю А. Сочинения. – М., 1989.
3. Кукшин Е. П. Камю. Ранние годы. – Л., 1982.
4. Левчук Л. Т. Західноєвропейська естетика ХХ століття: Навч. посібник. – К., 1997.- С.123-147.
5. Моруа А. Альбер Камю // От Монтеня до Арагона. – М., 1983.

Теми рефератів

1. Міф про Сізіфа: діалог античності та літератури ХХ століття.
2. Антифашистські мотиви у романв А. Камю “Чума”.
3. Ключові метафори в романах Камю “Сторонній” та “Чума”.

Семінарське заняття № 18 **Тема: “Творчість Генриха Белля”**

1. Друга світова війна у житті та творчості Белля.
2. Тема “маленької людини” та її провини у ганебному злочині фашизму проти людства як лейтмотив повоєнних романів (“Поїзд прийшов вчасно”, “Де ти був, Адаме?”).
3. Тема “розореної домівки” у творчості 50-60-х років (“Дім без господаря”, “Більярд о пів на десяту”).
4. Ідейно-художній аналіз оповідання “Подорожній, прийдеш коли у Спа...”
 - Сенс назви твору.
 - Доля молоді, що стала жертвою Другої світової війни.
 - Зіткнення у оповіданні атрибутів “тоталітарної” держави та “вічних” цінностей.
 - Художні особливості твору (“потік свідомості”, сповідальний характер прози, особливості хронотопа, образи війни та миру, роль деталі).
5. Вивчення творчості Г. Белля у середній школі.

Література

1. Копелев Л. О Генрихе Белле // Иностранная литература. – 1988. - № 12.
2. Лауреаты Нобелевской премии. Энциклопедия. – М. 1992. – Т. 1.
3. Лейтес Н. С. От «Фауста» до наших дней. – М., 1987.
4. Роднянская И. Мир Генриха Белля // Вопросы литературы. – 1966. - № 10.
5. Рожновский С. В. Генрих Белль. – М., 1965.
6. Топер М. П. Генрих Белль – романист и рассказчик // Белль Г. Избранное. – М., 1988.

Теми рефератів

1. Особливості композиції оповідання Г. Белля “Подорожній, прийдеш коли у Спа...”
2. Мотив роזורеної домівки у романі Г. Белля “Дім без господаря”.
3. Тема провини та спокути у воєнних творах Белля.

Семінарське заняття № 20

Тема: “Творчість Дж. Стейнбека”

1. Основні факти життя та творчості Дж. Стейнбека.
2. Ідейно-художній аналіз роману “Зима тривоги нашої”. Метафоричний характер твору. Мотив морального вибору людини та її духовної цілісності. Проблема сім’ї та виховання дітей у романі. Ідейне багатство твору. Сенс назви. Значення біблійних та шекспірівських цитат .
3. Повість-притча “Перлина”. Соціальні та моральні проблеми твору. Фольклорні мотиви у повісті. “Вічний” конфлікт добра та зла як основа сюжету. Новаторські художні прийоми.
4. Вивчення творчості Дж. Стейнбека у середній школі.

Література

1. Собр. соч.: В 6 т. – М., 1989.
2. Батурин С. С. Джон Стейнбек и традиции американской литературы. – М., 1984.
3. Зверев А. М. Американский роман 20-30-х годов. – М., 1982.
4. Мулярчик А. С. Спор идет о человеке: О литературе США второй половины XX в. – М., 1985.
5. Moore H. T. The Novels of J. Steinbeck. – 2 ed. – Post Washington (N. Y.), 1968.

Теми рефератів

1. Музичні образи у повісті-притчі Дж. Стейнбека “Перлина”.
2. Особливості реалізму Дж. Стейнбека.
3. Шведська промова Нобелівського лауреата Дж. Стейнбека.

Семінарське заняття № 21

Тема: “Міф і реальність у художньому світі Дж. Апдайка”

1. Міф як спосіб організації художнього простору в романі Дж. Апдайка “Кентавр”. Основні міфологічні сюжети та їх трансформація у дійсності Олінджера.
2. Принцип контрасту та антитези як основа сюжетобудування в романі.
3. Образи батька та сина Колдуеллів. Подвійна природа образів.
4. Проблематика твору. Гуманістичний пафос роману.
5. Функції епіграфу та епілогу у організації романного часу та простору.

Література

1. Апдайк Дж. Кентавр. Ферма: Романи /Перекл з англ. М. Габлевич; Передм. Т. Денисової. – К., 1988.
2. Денисова Т. Пересічні трагедії Джона Апдайка // Денисова Т. Роман і романісти США XX століття, - К., 1990.
3. Мендельсон М. О. Американская сатирическая проза XX века. – М., 1977.
4. Мулярчик А. С. Послевоенные американские романисты. – М., 1980.
5. Мулярчик А. С. Спор идет о человеке. О литературе США второй половины XX века. – М., 1986.

Теми рефератів

1. Ідейно-художня трансформація міфу про кентавра Хірона в романі Дж. Апдайка.
2. Особливості просторово-часової організації роману Апдайка “Кентавр”.
3. Новаторські художні засоби відтворення дійсності в романі Апдайка “Кентавр”.

Семінарське заняття №22
Тема: “Творчість Айріс Мердок”

1. Екзистенціальні та платонічні мотиви у творчості А. Мердок. Морально-філософські погляди письменниці.
2. Жанрове та композиційна своєрідність роману “Чорний принц”, його місце у творчості Мердок.
3. Тема мистецтва в романі: позиція дійсного митця – художня правда (Бредлі Пірсон); позиція комерційного успіху в мистецтві (Арнольд Баффін).
4. Тема любові, її зв'язок з темою мистецтва. Творче осмислення Мердок платонівської ідеї еротичного сходження.
5. Гамлетівська тема в романі; античні алюзії та їх художнє значення.

Література

1. Воропанова М. И. Под знаком Аполлона // Мердок А. Черный принц. – М., 1990.
2. Гражданская З. Черный принц. Кто он? // Литературное обозрение. – 1975. - № 3. – С.87-89.
3. Урнов М. В. Послесловие к роману “Черный принц” // Иностранная литература. – 1974. - № 11 . – С.196 - 198.

Теми рефератів

1. Метафологізм роману А. Мердок “Чорний принц”
2. Тема митця та мистецтва в романі А. Мердок “Чорний принц” та Т. Манна “Доктор Фаустус”.
3. Філософські алюзії в романі А. Мердок “Чорний принц”.

Семінарське заняття № 23
Тема: “Творчість Ясунарі Кавабата”

1. Традиції японської естетики у творчості Я. Кавабата.
2. Погляд на традиційну японську поезію у есе “Красою Японії народжений”.
3. Тематика та проблематика найвідоміших творів (“Танцівниця з Ідзу”, “Снігова країна”, ”Голос гір”, “Давня столиця”).
4. Ідейно-художній аналіз повісті “Тисяча журавлів”.
 - Чайна церемонія та її роль у визначенні ідеї твору.
 - Прикмети втрати героями твору гармонії з собою та навколишнім світом .
 - Авторська концепція щодо відродження гармонії у житті людини.
 - Естетична вишуканість художніх образів твору.
 - Досконалість композиції; ідейно-художня значимість частин твору.
 - Сенс назви твору.
 - Глибинний зв'язок твору з естетичними традиціями та способом життя японського народу.
5. Вивчення творчості Я. Кавабати у середній школі.

Література

1. Герасимова. М. П. Бытие красоты. Традиции и современность в творчестве Ясунари Кавабата. – М., 1990.
2. Григорьева Т. Японская литература XX века. – М., 1983.

3. Федоренко Н. Т. Кавабата Ясунари: Краски времени. Очерки. – М., 1982.
4. Федоренко Н. Т. Ясунари Кавабата. – М., 1973.
5. Яценко Б. Пам'яті японського письменника // Всесвіт. – 1972. - № 8.

Теми рефератів

1. Категорії японської естетики у творчості Я. Кавабати.
2. Пейзажні образи та їх художнє значення у повісті Я. Кавабата “Тисяча журавлів”.
3. Своєрідність художньої майстерності Кавабата як “виразника суті японського мислення”.

Семінарське заняття № 24

Тема : “Творчість Габріеля Гарсія Маркеса”

1. Фольклорно-міфологічні традиції у творчості Гарсія Маркеса. Тематика та проблематика найвизначних творів (повісті “Опале листя”, “Полковникові ніхто не пише”, “Хроніка вбивства , про яке всі знали заздалегідь”; романи “Осінь патріарха”, “Кохання під час чуми”).
2. Проблема творчого методу Гарсія Маркеса; магічний реалізм , його ознаки.
3. Ідейно-художній аналіз роману “Сто років самотності”.
 - Проблема жанру; колумбійський варіант сімейної хроніки.
 - Народні традиції бачення та відображення світу у романі.
 - Біблійні та міфологічні мотиви роману.
 - Конкретно-історичні та фантастичні події у творі.
 - Соціальні та моральні проблеми роману.
 - Своєрідність композиції.
 - Художні особливості прози.
4. Вивчення творчості Гарсія Маркеса у середній школі.

Література

1. Варгас Льоса М. Дивний світ Макондо // Всесвіт. – 1971. - № 12.
2. Земсков В. Габриэль Гарсиа Маркес. – М., 1986.
3. Затонський Д. В. Ще один Габріель Гарсія Маркес // Всесвіт. – 1978. - № 1.
4. Покальчук Ю. В. Сучасна латиноамериканська проза. – К., 1978.
5. Прилипко О. Про художню систему прози Габріеля Гарсія Маркеса // Радянське літературознавство. – 1985.
6. Столбов В. “Сто лет одиночества” – роман-епос // Маркес Гарсиа. Сто лет одиночества. – М., 1971.

Теми рефератів

1. Жанрова специфіка роману Гарсія Маркеса “Сто років самотності”.
2. Біблійні алюзії в романі Гарсія Маркеса “Сто років самотності”.
3. Фантастичні образи та їх значення у романі Гарсія Маркеса “Сто років самотності”.

Семінарське заняття №25

Тема: “ Постмодерністські засади творчості Х. Л. Борхеса”

1. Постмодерністська стилістика сучасній літературі.
2. Концепція філософії та історії культури в творчості Х. Л. Борхеса.

3. Поетика назви новели “Вавілонська бібліотека”. Принципи “гри”, “класифікації”, “лабіринту” в тексті новели.
4. Проблеми інтертекстуальності в творчості Х. Л. Борхеса. “Текст у тексті” та типи взаємодії текстів.
 - “Вавілонська бібліотека” (Вольтер).
 - “Три версії зради Іуди” (Достоевський).
 - “Повідомлення Броді” (Свіфт).
 - “Пьер Менар, автор “Дон Кихота” (Сервантес).
5. Специфіка жанру: поєднання законів і методів детективного жанру та авантюрного роману з культурологічною перспективою. Прийом містифікації.

Література

1. Борхес Х. Л. Собр. соч.: В 3-х т. – Рига, 1994.
2. Борхес Х. Л. Рассказы. – Харьков, 1999.
3. Степанов Г. Поучительный эксперимент Хорхе Луиса Борхеса // Язык. Литература. Поэтика. – М., 1988.
4. Тертерян И. Человек, мир, культура в творчестве Х. Л. Борхеса // Тертерян И. Человек мифотворящий. – М., 1988.
5. Халипов В. “Постмодернизм в системе мировой культуры” // Иностранная литература, 1994. - № 1.
6. Художественное своеобразие литератур Латинской Америки. – М., 1976.

Теми рефератів

1. Метафора космоса і культури в «Вавілонській бібліотеці» Борхеса.
2. Постмодерністська стилістика новел Борхеса.
3. Інтелектуальний вплив західноєвропейської культури на творчість Х. Л. Борхеса.

Теми для самостійного опрацювання

1. Драматургія ХХ століття: теорія та практика сучасної драми.
2. Театр абсурду.
3. Новаторський характер поезії ХХ століття.
4. “Тема втраченої генерації” у світовій літературі.
5. Антиутопії ХХ століття.
6. Реалістичний роман ХХ століття: традиції та новації.
7. “Новий роман”: специфіка жанру, тематика, проблематика.
8. Протест проти війни у творах письменників ХХ століття.
9. Тема мистецтва та ролі митця у суспільстві в літературі ХХ століття.
10. Модернізм в літературі та мистецтві ХХ століття.
11. Доба постмодернізму в літературі та культурі другої половини ХХ століття.
12. Сатира ХХ століття.

Список рекомендованих художніх текстів

Из англійської літератури.

1. Голсуорсі Дж. Сага про Форсайтів.
1. Шоу Б. Пігмаліон. Дім, де розбиваються серця. Гірко, зате правда.
2. Джойс Дж. Джакомо Джойс. Улісс.
3. Еліот Т. С. Поезія. Порожні люди. Спустошена земля. Ранок біля вікна.
4. Лоуренс Д. Г. Коханець леді Чаттерлей.
5. Хакслі О. Чудовий новий світ
6. Грін Г. Тихий американець.
7. Олдрідж Дж. Морський орел. Останній дюйм.
8. Голдінг В. Володар мух.
9. Во І. Незабутня.
10. Мердок А. Чорний принц.
11. Осборн Дж. Озирися у гніві.
12. Стоппард Т. Розенкранц и Гільденстерн мертві.

З американської літератури.

14. Драйзер Т. Американська трагедія.
13. Хемінгвей Е. Фіеста. Прощавай, зброє! Сніги Кіліманджаро. По кому б’є дзвін.
15. Бредбери Р. Д. 451 градус за Фаренгейтом.
16. Фіцджеральд Ф. С. Великий Гетсби.
17. Стейнбек Дж. Грона гніву. Зима тривоги нашої. Перлина.
18. Фолкнер В. Сільце. Світло в серпні.
19. Уоррен Р. П. Вся королівська влада.
20. Селінджер Дж. Д. Над прірвою у житті. Оповідання.
21. Воннегут К. Бойня № 5.
22. Уільямс Т. Скляний звіринець. Трамвай «Бажання».
23. Апдайк Дж. Кентавр.
24. Беллоу С. Герцог.

25. О'Ніл Ю. Любов під в'язами.
26. Хеллер Дж. Поправка 22. Уяви собі картину.
27. Доктороу Е. Регтайм. Життя поетів.
28. Олбі Е. Кто боїться Верджинії Вулф.

З французької літератури.

29. Пруст М. В пошуках втраченого часу (Кохання Свана).
30. Сартр Ж.-П. Нудота. Стіна.
31. Камю А. Сторонній. Чума.
32. Сент-Екзюпері А. де. Земля людей. Воєнний льотчик.
33. Беккет С. Очікуючи на Годо.
34. Базен Е. Подружнє життя
35. Моріак Ф. Тереза Дескейру. Дорога в нікуди.
36. Мерль Р. За склом.
37. Тріоле Е. Нейлонова доба.
38. Саган Ф. Здрастуй, суме!
39. Роллан Р. Кола Брюньон.
40. Гар Р.М. дю. Родина Тібо.
42. Дрюон М. Сильні світу цього.

З німецької літератури.

44. Манн Т. Доктор Фаустус. Смерть у Венеції.
45. Гессе Г. Гра у бісер. Степовий вовк.
46. Грасс Г. Жестяний барабан.
46. Брехт Б. Життя Галілея. Матінка Кураж та її діти.
47. Фейхтвангер Л. Мудрість дивака.
48. Ремарк Е. М. На Західному фронті без змін. Три товариша.
49. Белль Г. Дім без господаря. Очіма клоуна. Подорожній, прийдеши коли у Спа...

З швейцарської літератури.

50. Фриш М. Хомо Фабер. Назву себе Гантенбайн.
51. Дюрренматт Ф. Суддя і його кат. Аварія. Фізики.

З чеської літератури.

52. Гашек Я. Пригоди бравого вояка Швейка під час світової війни.
53. Чапек К. Війна з саламандрами. R.U.R.

З колумбійської літератури.

55. Гарсія Маркес Г. Сто років самотності.

З японської літератури.

47. Кавабата Я. Тисяча журавлів. Снігова країна.
48. Ое К. Охопили мене води до душі моєї.
49. Абе К. Людина-ящик.
50. Акутагава Р. Новелли.

З норвезької літератури

49. Гамсун К. Пан.
50. Унсет С. Крістін, донька Лавранса.

Італійська література

51. Еко У. Им'я троянди. Маятник Фуко.
51. Буцатті Д. Татарська пустеля. Оповідання.

Іспанська література

52. Унамуно М. де. Авель Санчес.
53. Лорка Ф.Г. Лірика.

Аргентинська література

54. Борхес Х.Л.. Всесвітня історія нищості. Вавілонська бібліотека.

Бразильська література

55. Амаду Д. Донна Флор та її два чоловіка.

Критична література

1. Зарубежная литература XX века: Учеб. для вузов /Под ред. Л.Г. Андреева. 2-е изд. – М., 2000.
2. Зарубежная литература XX века : Учеб./ Под ред. Л. Г. Андреева. – М., 1996.
3. История зарубежной литературы XX века, 1917-1945: Учеб.; Под ред. В.Н. Богословского, З. Т. Гражданской. – М. 1990.
4. Зарубежные писатели: Библиографический словарь/ Под ред. Н. П. Михальской.– М., 1997.
5. Зарубежная литература XX века: Практикум /Сост. и общ. ред. Н.П. Михальской. – М., 1999.
6. Зарубіжна література / За ред. О. Ніколенко та ін. – К., 1998.
7. Гребенникова Н.С. Зарубежная литература XX век: Учеб. пособие. – М., 1999.
8. Называть вещи своими именами: Программные выступления мастеров западноевропейской литературы. – М., 1986.
9. Балашова Т. Французская поэзия XX века. – М., 1982.
10. Кирнозе З. Французский роман XX века. – Горький, 1977.
11. Гинсбург Л. Литература в поисках реальности. – М, 1987 (О «новом романе»).
12. Ивашева В. Литература Великобритании XX века. – М., 1984
13. Михальская Н., Аникин Г. Английский роман XX века. – М., 1982.
14. Соловьева Н. Английская драма за четверть века. – М., 1982.
15. Ионкис Г.Э. Английская поэзия XX века, 1917-1945. – М., 1980
16. Дудова Л., Михальская Н., Трыков В. Модернизм в зарубежной литературе: Учеб. пособие. – М., 1998.
17. Павлова Н. Типология немецкого романа: 1900-1946. – М., 1982.
18. Зверев А. Американский роман 20-30-х годов. – М., 1982.
19. Зверев А. Модернизм в литературе США. – М., 1979.
20. Писатели США о литературе: В 2-х т. – И., 1982.
21. Мулярчик Спор идет о человеке. – М., 1985.
22. Кутейщикова В., Осповат Л. Новый латиноамериканский роман. – М., 1983.
23. Мамонтов С. Испаноязычная литература Латинской Америки. – М., 1976.
24. Писатели Латинской Америки о литературе. – М., 1982.
25. Ильин И. Постструктурализм. Деконструктивизм. Постмодернизм. – М., 1996.
26. Современное зарубежное литературоведение: Энциклопедический справочник. Страны Западной Европы и США. Концепции. Школы. Термины. – М., 1999.
27. Днепров В. Д. Черты романа XX века. – М.; Л., 1965.
28. Днепров В. Д. Идеи времени и формы времени. – Л.: Советский писатель. – 1980.
29. Левчук Л.Т. Західноєвропейська естетика XX століття: Навч. посібник. – К.: Либідь, 1997.- С.123-147.
30. Днепров В. Литература и нравственный опыт человека. Размышления о современной зарубежной литературе. – Л., 1970. – С.245-259.
31. Григорьева Т. Японская литература XX века. – М., 1983.
32. Лауреаты Нобелевской премии. Энциклопедия: В 2-х т. – М. 1992.
33. Лейтес Н.С. От «Фауста» до наших дней. – М., 1987.

Основні поняття та терміни, що їх має засвоїти студент

Авангардизм, авторська маска, архетип, алюзія, дадаїзм, декаданс, деконструктивізм, дискретність, дискурс, герменевтика, імажизм, інтерпретація, інтертекстуальність, інтуїтивізм, колаж, контекст, маргінальність, магічний реалізм, “масова література”, метаоповідання, міфопоетика, міфологема, метод творчий, модернізм, напрям літературний, нарратологія, нарратор, неосенсуалізм, неокласицизм, неореалізм, парадигма, постмодернізм, постструктуралізм, потік свідомості, реалізм ХХ століття, структуралізм, сюрреалізм, точка зору, театр абсурду, течії модернізму, феноменологія, філософема, фрагментарність, фрейдизм, футуризм, хронотоп, експліцитний автор, “елітарна література”, експресіонізм.

Питання для самоконтролю

Контрольна робота 1

Тема: “Література першої половини ХХ століття”

1. Основні художньо-естетичні та філософські напрями ХХ століття.
2. Естетичні відкриття в російській поезії “срібної доби”.
3. “Потік свідомості” творчості Дж. Джойса (роман “Улісс”, есе “Джакомо”)
4. Категорія часу та простору в романі М. Пруста “У пошуках втраченого часу”.
5. Своєрідність трактування любовної теми у романі М. Пруста “До Свана”.
6. Антиутопія О. Хакслі на тлі англійської утопічної літератури (від Т. Мора до Г. Уеллса).
7. “Великий Гетсбі” та “Американська трагедія”: порівняльний аналіз образів головних героїв Ф.С. Фіцджерельда та Т. Драйзера.
8. “Американська трагедія” як зворотній бік “американської мрії” у творчості Т. Драйзера та Ф.С. Фіцджерельда.
9. Жанр сімейного роману в літературі ХХ століття (Голсуорсі “Сага про Форсайтів, Р. дю Гар “Родина Тібо”, Ф. Моріака “Тереза Дескейру” та ін. за вибором студента).
10. Принципи новаторської драматургії Б. Шоу. Політична екстраваганца “Гірко, зате правда”. Традиції Шоу у творчості англійських драматургів ХХ століття.
11. Роль античного міфу у п’єсі Б. Шоу “Пігмаліон”.
12. Філософська проблематика та система образів п’єси Б. Шоу “Дім, де розбиваються серця”.
13. Принципи епічного театру Б. Брехта. У п’єсі “Матінка кураж та її діти”.
14. Проблема протистояння істини та сили у п’єсі Брехта “Життя Галілея”.
15. Тема “втраченої генерації” у романах Е. М. Ремарка (“Три товариша”).
16. Своєрідність хемінгвейвського героя у романах про “втрачену генерацію”.
17. Протест проти війни у романі Е. Хемінгвея “Прощавай, зброє!”
18. Мистецтво і світ у творах Т. Манна та Г. Гессе.

19. “Перевтілення” Ф. Кафки: ідея “відчуження особистості та принципи створення образу Грегора Замзи.
20. Художній світ притч Ф. Кафки.
21. Поліфонізм роману М. Булгакова “Майстер і Маргарита.
22. Трагічна іронія в поемі Т.С. Еліота “Спустошена земля”.
23. Поетичний світ Р.М. Рільке.
24. Волелюбні мотиви лірики Г. Лорки.
25. Філософський сенс мандрів Маленького принца (за однойменною казкою А. де Сент-Екзюпері).

Контрольна робота 2

Тема: “Література другої половини ХХ століття”

1. Шлях до гармонії в повісті Я. Кавабати “Тисяча журавлів”.
2. Своєрідність жанрової форми твору Селінджера “Над прірвою у житті”.
3. Мотиви застереження у романі Р. Д. Бредбері “451 градус за Фаренгейтом”.
4. Образ героя підлітка: світ Холдена Колфілда.
5. Структурно-композиційна своєрідність роману А. Мердок “Чорний принц”.
6. Концепція абсурдизму та образ Мерсо в романі Камю “Сторонній”.
7. Притчовий характер роману А. Камю “Чума”.
8. Люди і тварини у антиутопічній казці Дж. Орвелла “Ферма тварин”.
9. Образи тоталітаризму у романі Дж. Орвелла “1984”.
10. Символіка змісту філософських образів повісті Е. Хемінгвея “Старий і море”.
11. Антивоєнний пафос роману Г. Белля “Дім без господаря”
12. Сенс античних алюзій у оповіданні Г. Белля “Подорожній, прийдеши коли у Спа...”
13. Поняття про постмодернізм. Принципи “гри”, “класифікації”, “лабіринту” у тексті новели Х. Борхеса “Вавілонська бібліотека”.
14. Міфологічна концепція світу у романі Г. Гарсія Маркеса “Сто років самотності”.
15. Поєднання фольклорних та біблійних мотивів родоводу Буендіа у романі Маркеса “Сто років самотності”.
16. Магічний реалізм та новаторська проза Г. Маркеса.
17. Новаторські риси американської драматургії ХХ століття (за п’єсою Т. Уільямса “Скляний звіринець”).
18. Драматургічні відкриття Ю. О’Ніла у п’єсі “Любов під в’язами”.
19. Театр абсурду. Принципи парадоксу у творчості Е. Іонеско “Голомоза співачка” та С. Беккета “Очікуючи на Году”.
20. Проблема морального вибору в творах Дж. Стейнбека “Зима тривоги нашої”.
21. Пісенні образи та їх художнє значення у повісті-притчі Дж. Стейнбека “Перлина”.
22. Тема підліткового бунту у повісті Ф. Саган “Здрастуй, суме!”
23. Міф та реальність у романі Дж. Апдайка “Кентавр”.
24. “Новий роман” у літературі ХХ століття (у творчості Д. Фаулза, К. Воннегута, Дж. Хеллера, Н. Саррот, С. Беллоу за вибором студента).
25. Огляд літератури 80-90-х років (за періодичними виданнями “Всесвіт”, “Иностранная литература”).

Зміст

Вступне слово	3
Тематика лекцій	5
Плани та матеріали до семінарських занять	10
Теми для самостійного опрацювання	24
Список рекомендованих художніх текстів	25
Критична література	27
Основні поняття та терміни	28
Питання для самоконтролю	28